

Покрищенко Ірина Олександрівна,
*студентка 3-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»
Науковий керівник: асистент кафедри цивільного права Байталюк Д. Р.*

ОСОБЛИВОСТІ РЕЄСТРАЦІЇ ШЛЮБУ З ІНОЗЕМЦЕМ

Найважливішою основою виникнення сім'ї є шлюб. Цей інститут сімейних відносин має ґрунтуватися на вільному волевиявленні сторін та досягненні ними шлюбного віку. Він є передумовою виникнення прав і обов'язків у чоловіка та жінки, у батьків і дітей.

Логічним етапом глобалізації й зміцненню зовнішніх відносин між країнами є укладення міжнародних шлюбів.

Щодо особливостей шлюбу з іноземцем, варто зазначити, що насамперед українське законодавство не перешкоджає іноземцям вступати у шлюбні відносини на території України. Але існують певні винятки з правил, умови процедури реєстрації, які, відповідно, мають дотримуватися при укладанні союзу між чоловіком та жінкою.

Стаття 56 Закону України «Про міжнародне приватне право» встановлює, що форма і порядок укладення шлюбу в Україні між громадянином України та іноземцем або особою без громадянства, а також між іноземцями або особами без громадянства визначаються правом України, тобто Сімейним кодексом України [1].

Відповідно до ЗУ «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, користуються тими самими правами та свободами, а також несуть такі самі обов'язки, як і громадяни України, за винятками, встановленими Конституцією, законами чи міжнародними договорами України [2]. Отже, однією з умов є саме законне легальне перебування особи на території України. Для цього необхідно пред'явити при подачі заяви подружжям посвідку на тимчасове або постійне проживання чи інший документ, який підтверджує законність перебування іноземця в Україні. Наказом Міністерства юстиції № 3606/5 було визначено, що у разі пред'явлення посвідки на постійне чи тимчасове проживання орган державної реєстрації актів цивільного стану здійснює її перевірку за допомогою

сервісу Державної міграційної служби України згідно з відомостями про недійсні документи [3]. А у разі, якщо паспорт іноземця виданий менше ніж за пів року до подання заяви на реєстрацію шлюбу, додатково він має надати довідку про перетин кордону з Державної прикордонної служби України за останні 180 днів або ж надати свій попередній закордонний паспорт.

Важливою деталлю подачі вищеназаних документів, якщо вони були складені іноземною мовою, є переклад їх українською мовою, вірність якого засвідчується дипломатичним представництвом або консульською установою України, посольством (консульством) держави, громадянином якої є іноземець (країни постійного проживання особи без громадянства), Міністерством закордонних справ, іншим відповідним органом цієї держави або нотаріусом. При подачі документів мають міститися обов'язково два переклади паспорта іноземця: один з печаткою того, хто перекладав, другий – нотаріально завірений.

Варто зазначити, що різницею між загальним порядком реєстрації шлюбу між громадянами України та укладанням шлюбу з іноземцем є відділення РАЦСу, куди вони подають документи. У першому випадку це буде районне відділення, а у випадку з іноземцем саме обласне відділення.

У тому разі, якщо іноземець раніше перебував у шлюбі, також вимагається документ, що підтверджує розірвання попереднього шлюбу апостильований (легалізований) відповідним чином та засвідчений в установленому порядку з перекладом усіх сторінок на українську мову.

Подальша реєстрація шлюбу після виконання умов, названих вище, буде проходити в загальному порядку відповідно до законодавства України.

Певні особливості будуть охоплювати і наслідки реєстрації шлюбу з іноземцем в Україні. Після того, як його буде зареєстровано, іноземець повинен подати заяву для отримання посвідки про тимчасове проживання в Україні, тобто оформити собі нову візу на основі свідоцтва про шлюб. Після спливу двох років, він має право претендувати на посвідку, що дає право постійного проживання та підстави

для оформлення надалі громадянства України. Якщо ж іноземець має намір одружитись з іноземцем, який не є, відповідно, громадянином України, але має посвідку на постійне проживання, то він може претендувати на неї, не чекаючи двох років, але громадянство можна буде отримати лише через п'ять років.

Ще з радянських часів підтвердженням реєстрації шлюбу був штамп у паспорті, але з 1 жовтня 2016 року це вже не є актуально. Наразі свідоцтво про шлюб має значну перевагу. Але, якщо особа бажає взяти прізвище іноземця, то в РАЦСі йому поставлять штамп про необхідність заміни паспорта протягом одного місяця з дня реєстрації шлюбу.

Отже, реєстрація шлюбу з іноземцями має мати чітку регламентацію, з урахуванням всіх нюансів при його укладенні, оскільки це дасть можливість захистити громадян від так званих фіктивних шлюбів, які мають на меті отримання права на постійне проживання та громадянства України іноземними громадянами.

Література:

1. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23 червня 2005 року. UPL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text>
2. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22 вересня 2011 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text>
3. Про внесення змін до Правил Державної реєстрації актів цивільного стану: Наказ Міністерства юстиції України № 3606/5 від 22 листопада 2019 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1179-19#Text>